

Digor village (oral text)

Дигорское село (устный текст)

Recorded by A. Vydrin and Ju. Mazurova in Digor gorge, North Ossetia, in 2008. Interlinearized by Ju. Mazurova

Записывали А.Выдрин и Ю.Мазурова в Дигорском ущелье, Северная Осетия, в 2008.

Глоссировала Юлия Мазурова

Abbreviations: JuM - Julia Mazurova, M - local resident.

Условные сокращения: ЮМ - Юлия Мазурова, М - Местный житель.

1	М	:	Вот	,	сумах	разæй		адтæй	ами	,	етæ	дæр	
	М		вот		сумах	раз	-æй	адтæй	ами		етæ	дæр	
					сумах	раз	-æй	адтæй	ами		етæ	дæр	
					you.GEN	in front of	ABL	be.PST.3SG	here		they,those	FOC	
	Мæскуйæй		адтæнцæ	,	по-моему			мæнæ	кино		истонцæ		
	Мæску	-йæй	адтæнцæ					мæнæ	кино	ист		-онцæ	
	Мæску	-æй	адтæнцæ					мæнæ	кино	ист		-онцæ	
	Moscow	ABL	be.PST.3PL					there,that.is	cinema	stand.up,stand	PST.TR.3PL		
	телевизæрмае		... Дзæбæх	,	приятные	–	уæхæн	фæсевæд			их было трое	–	
	телевизæр	-мæ	дзæбæх				уæхæн	фæсевæд					
	телевизор	-мæ	дзæбæх				уæхæн	фæсевæд					
	tv.set	ALL	good				such	young.people					
	уæлæ	башнитæ			исистонцæ						уæлæ	гъеууоми	
	уæлæ	башни	-т -æ		исист			-онцæ			уæлæ	гъе ууоми	
	уæлæ	башни	-т -æ ₁		исист			-онцæ			уæлæ	гъе уоми	
	there	towers	PL NOM		stand.up,raise,revolt	PST.TR.3PL				there	so	there	
	фæххаттæнцæ				анæми	'ма	... Мах	дæр	зонæн			ци	
	фæх-	хатт	-æнцæ		анæми	ма	мах	дæр	зон	-æн		ци	
	фæ-	хатт ₂	-æнцæ		анæми	ма ₂	мах	дæр	зон	-æн ₂		ци	
	PREF	turn	PST.INTR.3PL		this.PL.INESS	and	we.NOM	FOC	know	PRS.1PL		what	
	косунцæ				уой		ци	кæнунцæ		уой		'ма нин	
	кос	-унцæ	уой		ци	кæн	-унцæ	уой		ма	нин		
	кос	-унцæ	уой ₃		ци	кæн	-унцæ	уой ₃		ма ₂	нин		
	work	PRS.3PL	he,she.GEN		what	do	PRS.3PL	he,she.GEN		and	1PL.ENCL.DAT		
	æхцæуæн æй		:	æгайти 'ма	иронхи	бунати	нæ	изайунцæ					
	æхцæуæн æй			æгайти 'ма	иронх -и	бунат -и	нæ	изай -унцæ					
	æхцæуæн æй ₁			æгайти 'ма	иронх -и ₁	бунат -и ₁	нæ ₂	изай -унцæ					
	pleasant	be.PRS.3SG		well	oblivion GEN	place GEN	NEG	stay	PRS.3PL				
	'ма	в архиве											
	ма												
	ма ₂												
	and												

M: So, before you they were here, they were from Moscow too, I believe, they shot a film, for TV... Good, pleasant – young people, three of them – they shot the towers, over there they walked, watched and... We also know what they do, what for, and we also feel good: it's good that they don't forget and in archive...

2.1	Вот	,	мæнæ	уин	,	ай	разæй	ке	
	вот		мæнæ	уин		ай	раз	-æй	ке
			мæнæ	уин ₁		а	раз	-æй	ке ₂
			there,that.is	2PL.ENCL.DAT		this	in front of	ABL	who.GEN, what.GEN

дзурдтон			ай	разæй		уин		ке
дзурд -т -он			ай	раз	-æй	уин		ке
дзурд ₁ -т -он ₁			a	раз	-æй	уин ₁		ке ₂
speak TR PST.TR.1SG			this	in front of	ABL	2PL.ENCL.DAT		who.GEN, what.GEN
дзурдтон			в архиве ...	мæнæ		ами ку æрцардæнцæ		
дзурд -т -он				мæнæ		ами ку æр- цард -æнцæ		
дзурд ₁ -т -он ₁				мæнæ		ами ку æр- цард ₂ -æнцæ		
speak TR PST.TR.1SG				there,that.is	here	when	PREF live	PST.INTR.3PL
мæнæ аци гъæуи			уой		неке		зонуй	
мæнæ аци гъæу -и			уой		неке		зон -уй	
мæнæ аци гъæу -и ₁			уой ₃		неке		зон -уй	
there,that.is this village GEN			he,she.GEN		nobody.NOM		know PRS.3SG	

So, as I told you last time, in archive... nobody knows when this village was populated.

2.2 Говорят так :	дæлæ		Ростовæй		ку		истардтонцæ	
	дæлæ		Ростов -æй		ку	ис- тардт -онцæ		
	далæ		Ростов -æй		ку	ис- тардт -онцæ		
	down.over.there		Rostov ABL		when	PREF drive	PST.TR.3PL	

Алант			гъеуæдта		ниппурх		æнцæ		кæмтти		'ма
Алан	-т -и		гъе уæдта		нип- пурх		æнцæ		кæмтти		ма
алан	-т -и ₁		гъе уæдта ₁		ни- пурх		æнцæ		кæмтти		ма ₂
Alan(ancient.Ossetian)	PL GEN		so after		PREF destroy		be.PRS.3PL		what.INESS		and
мæнæ хуæнхбæсти			сæхецæн		цæрæнбунæттæ						
мæнæ хуæнх бæст -и			сæхецæн		цæрæнбунæт -т -æ						
мæнæ хонх бæст -и ₂			сæхецæн		цæрæнбунат -т -æ ₁						
there,that.is mountain place INESS			3PL.REFL.DAT		residence		PL NOM				

ниййахæстонцæ
ний- йахæст -онцæ
ни- йахæст -онцæ
PREF seize,take PST.TR.3PL

They say: when Alans came from Rostov, they settled in different gorges and occupied place for themselves in the mountains to live in.

2.3 Больше-меньше не было ,	нур	махæн	зæнхитæ		ес		æндæра	
не	нур	махæн	зæнх -ит -æ		ес		æндæр -a	
	нур	махæн	зæнх -т -æ ₁		ес ₁		æндæр -a ₃	
	now	we.DAT	earth PL NOM		EXT		other CONTR	

мæнæ хонхи цардан				
мæнæ хонх -и			цард -ан	
мæнæ хонх -и ₂			цард ₂ -ан	
there,that.is mountain INESS			live	PST.1PL

There was no more or less, now we have lands, but we used to live in the mountains.

3.1 Сæхецæн	мæнæ		уæлæ	мæнæуæ		'ма	мæнæ	ами	
сæхецæн	мæнæ		уæлæ	мæнæуæ -æ		ма	мæнæ	ами	
сæхецæн	мæнæ		уæлæ	мæнæуæ -æ ₁		ма ₂	мæнæ	ами	
3PL.REFL.DAT	there,that.is		there	wheat NOM		and	there,that.is	here	
уалæ гъеуоми æз хуæстæн			галтæн		сæ		сæрбæл		...
уалæ гъе уоми æз хуæст -æн			гал -т -æн		сæ		сæр -бæл		
уалæ гъе уоми æз хуæст ₂ -æн ₂			гал -т -æн ₁		сæ ₂		сæр -бæл		
up.there so there I hold			PRS.1PL	ox PL DAT	POSS.3PL		head	SUPER	

мәнауә	,	вот	там	пшеница	выращивали	,	ячень	'ма	с	этого	делали	хлеб	,
мәнау -ә		вот						ма					
мәнау -ә ₁								ма ₂					
wheat	NOM							and					

вот	свой	,	мәнаә	нәхе	курәнттә	ес	.
вот			мәнаә	нәхе	курән -тт -ә	ес	
			мәнаә	нәхе ₂	куройн -т -ә ₁	ес ₁	
			there,that.is	1PL.REFL.GEN	mill	PL NOM	EXT

For themselves they wheat... and over here, over there I held bulls by their horns... Wheat, over there we grew wheat, barley and made bread from it, our own, here we have our mills.

3.2 Гьеуотемәй ухерийәй фал ... Нур ба дуйней хуарз

гье	ууотемәй	ухерий	-әй	фал	нур	ба	дуйне	-й	хуарз
гье	уотемәй	ухери	-әй	фал	нур	ба	дуйне	-и ₁	хуарз
so	in.this.way	suffering	ABL	however	now	CONTR	world	GEN	good

әй	,	'ма	уәййаг	дәр	берә	тукәнти	,	алци	дәр
әй		ма	уәйй -аг	дәр	берә	тукән -т -и		алци	дәр
әй ₁		ма ₂	уәй -аг	дәр	берә	тукал -т -и ₂		алци	дәр
be.PRS.3SG		and	sell	SUF	FOC	many	shop	PL INESS	any, everything
берә	.								FOC
берә									
берә									
many									

And so with difficulties but... And now it has become good to live, there is everything for sale in shops.

3.3 Ну , возмущать нә е кәнуь әрмәстдәр , чтобы мир

ну		нә		е	кән -уй	әрмәст -дәр		
		нә ₃		е ₁	кән -уй	әрмәст -дәр ₃		
				1PL.ENCL.GEN	this	do	PRS.3SG	only
								FOC

стоял спокойно .

Well, only one thing disturbs us, the world to be peaceful.

3.4 Ну , мир стоит спокойно , фал люди чтобы друг друга , это самое , ма

ну				фал				ма
				фал				ма ₁
				фал				NEG
				however				

әфхуәронцә	,	кәрәдземә	ма	ләборонцә	.
әфхуәр	-онцә	кәрәдземә	ма	ләбор	-онцә
әфхуәр	-онцә	кәрәдземә	ма ₁	ләбор	-онцә
offend,punish	SUBJ.3PL	RCP.ALL	NEG	attack,grab	PST.TR.3PL

Well, the world is peaceful, people not to hurt each other, not to make war.

3.5 'Ма сә ка ардауй , сумах ба

ма	сә	ка	ардау	-й	сумах	ба
ма ₂	сә ₃	ка	ардау	-уй	сумах	ба
and	3PL.ENCL.GEN	who	set against	PRS.3SG	you.NOM	CONTR

журналистити	формәбәл	кәд	айтә	,	уәд	финсгә
журналисти -т -и	формә -бәл	кәд	айтә		уәд	финс -гә
журналисти -т -и ₁	формә -бәл	кәд	айтә		уәд ₁	финс -гә
journalists	PL GEN	form	SUPER	when	be.PRS.2PL	then
						write
						CONV

кæнтæ	,	уæдта	ес	молодежь	фæстегæй	,	'ма	будем защищать	.
кæн -т -æ		уæдта	ес		фæстегæй		ма		
кæн -т -æ ₂		уæдта ₁	ес ₁		фæстегæй		ма ₂		
do PL IMP.2SG		after	EXT		behind		and		

And those who turns them against each other... And you, if you journalists, then write, and there are young people and we will protect.

4 **Ю :** **Раст** , **раст** .
 раст раст
 раст раст
 truth truth

Ju: Right, right.

5.1 **М :** **Гъеуотæ** **косетæ** , **дзæбæхæй** **косетæ** , **уæ**
 М гъе уотæ кос -етæ дзæбæх -æй кос -етæ уæ
 гъе уотæ кос -етæ дзæбæх -æй кос -етæ уæ₁
 so so work PRS.2PL good ABL work PRS.2PL 2PL.ENCL.GEN

цæраен **бон** **берæ** **фæууæд** !

цæр -æн	бон	берæ	фæу- у -æд
цæр -æн ₂	бон ₂	берæ	фæ- у -æд
live PRS.1PL	day	many	PREF be IMP.3SG

M: So you work, work well (meaning, to good health and without problems), may the God grant you a long life!

5.2 **Ести** **æнхус** **уæ** **кæд** **гъæуа** **мæнæ**
 ести æнхус уæ кæд гъæу -а мæнæ
 ести æнхус уæ₁ кæд гъæ -а₂ мæнæ
 something help 2PL.ENCL.GEN if be necessary SUBJ.3SG there,that.is

гъæуи	,	уæд	мæнæ	æз	ами	уæдзæнæн	,	'ма	,	может	...
гъæу -и		уæд	мæнæ	æз	ами	уæ -дзæнæн		ма			
гъæ -ис		уæд ₁	мæнæ	æз	ами	уæ ₃ -дзæнæн		ма ₂			
need PRS.2SG		then	there,that.is	I	here	be.PRS FUT.1SG		and			

голодный , **или что-нибудь надо будет** .

If you require any aid here in the village, I'll be here, and maybe... hungry, or anything else will be needed.

5.3 **Мæнæ** **ай** **фæууиндзинайтæ** **уæдта** **цæугæ** **кæндзинайтæ** ?
 мæнæ ай фæу- уин -дзинайтæ уæдта цæу -гæ кæн -дзинайтæ
 мæнæ а фæ- уин₂ -дзинайтæ уæдта₁ цæ -гæ кæн -дзинайтæ
 there,that.is this PREF see FUT.2PL after go CONV do FUT.2PL

Will you see this and then leave?

5.4 **Кумæ** **цæудзинайтæ** ?
 кумæ цæу -дзинайтæ
 кумæ цæ -дзинайтæ
 where go FUT.2PL

Where will you go?

5.5 **Куда** **будете сейчас** .

Where will you go?

6 **Ю :** **Мы** **еще** **здесь** **будем** .

We'll stay here for a while.

7 **М :** **Гъо-гъо** , **'ма** **поработайте** , **потом** ... **ну** **сегодня** **здесь** , **наверное** ?
 М ма ну
 ма₂
 and

Yes-yes, work, then... well, today here, maybe?

8 Ю : Мы еще здесь немножко будем , а потом вернемся в Мацуту .
а

9 М : Назад ?
М

10 Ю : В Мацуту пойдем , да .

11.1 М : Хорошо , гъеуоми дæр скьола ес , интернат , вот .
М гъе уоми дæр скьола ес интернат вот
гъе уоми дæр скьола ес₁ интернат
so there FOC school EXT boarding school

Well, there is a boarding school too.

11.2 Ма мæнæ хæдзæрттæй , 'ма ами еунæг скьоладзау ес
ма мæнæ хæдзæр -тт -æй ма ами еунæг скьоладзау ес
ма₃ мæнæ хæдзар -т -æй ма₂ ами еунæг скьоладзау ес₁
more there,that.is house PL ABL and here one school.student EXT
дæлæ гъæуи скьола е начальный , 'ма еунæг ... Ну , государство
дæлæ гъæу -и скьола е ма еунæг
далæ гъæу -и₁ скьола е₁ ма₂ еунæг
down.over.there village GEN school this and one
сейч ... хуарз æнхус кæнуй , еунæгæн обеспечивают нормально , местный
хуарз æнхус кæн -уй еунæг -æн
хуарз æнхус кæн -уй еунæг -æн₁
good help do PRS.3SG one DAT
этот тоже , район дæр хуарз æнхус кæнунцæ , республикæ дæр .
тоже район дæр хуарз æнхус кæн -унцæ республик -æ дæр
дæр хуарз æнхус кæн -унцæ республика -æ₁ дæр
FOC good help do PRS.3PL republic NOM FOC

Over there in the village there is a primary school, but we only have one pupil here, only one... Well, the state now helps well. They provide well for one, the local too, the region helps well too, the republic too.

11.3 Ну , стараются цæмæй гъæздуг цæрæн , уой туххæй .
ну цæмæй гъæздуг цæр -æн уой туххæй
цæмæй₁ гъæздуг цæр -æн₂ уой₃ туххæй
so that rich live PRS.1PL he,she.GEN for

Well, they try for us to live richly.

11.4 Москва все равно ... сумахæн (невнятно) 'ма нæ поддерживает
сумахæн ма нæ
сумахæн ма₂ нæ₃
you.PL.DAT and 1PL.ENCL.GEN

, мы тоже , где стоим , там будем готовы .
тоже

Moscow all the same... to you (inaudibly) supports us, we too, where we stand, there we will be ready.

12 Ю : А вы охотиться ходили раньше ?

Did you go hunting before?

13 М : Ходили , конечно .

М

We did sure.

14.1 Ю : А вы можете рассказать какую-нибудь историю , охотничью ?

Can you tell any hunting story?

14.2 Интересную .

Interesting.

15.1 М : 'Ма , что там такого ?

М

M: And what is the matter with that?

15.2 Вон , где под снегом сейчас ... который ...

Over there, where now under the snow... which...

16 Ю : Нæ-æ , дигоронау дзорæ .

Нæ - æ дигорон -ау дзор -æ
дигорон -ау дзор -æ₂
digor EQU speak IMP.2SG

Ju: No, tell in Digor.

17.1 М : Циртгæ уалæ гъеууой бун æнца ,
М цирт -т -æ уалæ гъе ууой бун -и æнца
цирт -т -æ₁ уалæ гъе уой₃ бун -и₂ æнца
grave PL NOM up.there so he,she.GEN bottom, base INESS be.PRS.3PL

уæлæ гъеууоми нур дæр , нур , нур иди æй строго , нæ
уæлæ гъе ууоми нур дæр нур нур иди æй нæ
уæлæ гъе уоми нур дæр нур нур иди æй₁ нæ₂
there so there now FOC now now HES be.PRS.3SG NEG

уадзунцæ , нæ уадзунцæ .

уадз -унцæ нæ уадз -унцæ
уадз -унцæ нæ₂ уадз -унцæ
permit PRS.3PL NEG permit PRS.3PL

M: Under that there are tombs, over there until now... now everything is strict, they don't allow, don't allow.

17.2 Это национальный парк уже .

уже

This is a national park already.

17.3 Мæску син ... 'ма тут охранщики много , 'ма нæ
Мæску син ма ма нæ
Мæску син ма₂ ма₂ нæ₂
Moscow 3PL.ENCL.DAT that's why and NEG

уадзунцæ æндæра си ес , 'ма нормально

уадз -унцæ æндæр -а си ес ма
уадз -унцæ æндæр -а₃ си₂ ес₁ ма₂
permit PRS.3PL other CONTR 3SG.ENCL.INESS EXT and
æнгъезуй на интерес ... æндæра уонæй нæхе нæ
æнгъез -уй на æндæр -а уонæй нæхе нæ
æнгъез -уй æндæр -а₃ уонæй нæхе₂ нæ₂
may PRS.3SG other CONTR they.ABL 1PL.REFL.GEN NEG

фæддардзинан .

фæд- дар -дзинан

фæ- дар -дзинан

PREF be obliged FUT.1PL

Moscow it... that's why there are many guards here and they don't allow, but it is possible normally, for interest... but we don't need it.

17.4 Алкаәмә дәр хозяйство ес , фал ...
 алкаәм -ә дәр ес фал
 алкаәм -ә₁ дәр ес₁ фал
 everywhere NOM FOC EXT however

We all have our own household but...

18.1 Раздәр нә адтәй уотә , нур ба сә
 раз -дәр нә адтәй уотә нур ба сә
 раз -дәр₂ нә₂ адтәй уотә нур ба сә₃
 in front of COMPAR NEG be.PST.3SG so now CONTR 3PL.ENCL.GEN
 гәс ... гъәуай сә кәнунцә – 'ма цәмәй природа рәсугъд
 гәс гъәуай сә кән -унцә ма цәмәй рәсугъд
 гәс гъәуай сә₃ кән -унцә ма₂ цәмәй₁ рәсугъд
 guarding protection 3PL.ENCL.GEN do PRS.3PL and so that beautiful
 уа , цәмәй мәнә сумах хузән иуазгутә ку
 уа цәмәй мәнә сумах хузән иуазгу -т -ә ку
 уа цәмәй₁ мәнә сумах хузән иуазәг -т -ә₁ ку
 be.SUBJ.3SG so that there,that.is you.GEN alike guest PL NOM when
 әрбацәуонцә , допуст ... Уортә гъеуонабәл фәууй серна ,
 әрба- цәу -онцә уортә гъе уонабәл фә- у -уй
 әрба- цә -онцә уартә гъе уонабәл фә- у -уй
 PREF go PST.TR.3PL there so they.SUPER PREF be PRS.3SG
 скъетә .
 скъе -т -ә
 скъе -т -ә₁
 mountain goat PL NOM

It was not like this before, and now there are guards... they look over it, so that the nature remain beautiful, so that when such guests as you come, for example... for them there can be chamois, mountain goat.

18.2 Скъе ци әй , уой зонис ?
 скъе ци әй уой зон -ис
 скъе ци әй₁ уой₃ зон -ис
 mountain goat what be.PRS.3SG he,she.GEN know PRS.2SG

You know what chamois is?

19 Ю : Ммм ... зонун .
 зон -ун
 зон -ун₃
 know PRS.1SG

Ju: Yes, I know.

20.1 М : Скъе , они на соль ... цәнхәмә әрцәунцә , на соль
 М скъе на цәнх -әмә әр- цә -унцә на
 скъе цәнх -мә әр- цә -унцә
 mountain goat salt ALL PREF go PRS.3PL

M: Caucasian goat, they come for salt, for salt.

20.2 'Ма тут много места вот таких .
 ма вот
 ма₂
 and

And there are many places like this here.

20.3 'Ма сейчас их никто не трогает , не нарушают , люди уже ... понимающий
 ма не не уже
 ма₂
 and

такой , 'ма на это не идут , неке нарушать кәнуи .
 ма на не неке кән -уй
 ма₂ неке кән -уй
 and nobody.NOM do PRS.3SG

And now nobody touches them, people do not violate already... they treat it with understanding, nobody violates.

20.4 Ну , нормально мах цәрән .
 ну мах цәр -ән
 мах цәр -ән₂
 we.NOM live PRS.1PL

Well, we live well.

21.1 Махән маке маци хилә кәнаед , әндәра
 махән маке маци хил -ә кән -әд әндәр -а
 махән маке маци хил -ә₁ кән -әд әндәр -а₃
 we.DAT nobody.NOM nothing.GEN fight NOM do IMP.3SG other CONTR
 нәмәе можно ... алци дәр нәмәе е : арс дәр ес
 нәмәе алци дәр нәмәе е арс дәр ес
 нәмәе алци дәр нәмәе ес₁ арс дәр ес₁
 1PL.ENCL.ALL any, everything FOC 1PL.ENCL.ALL EXT bear FOC EXT
 , алци дәр ес .
 алци дәр ес
 алци дәр ес₁
 any, everything FOC EXT

The main thing is that nobody should bother us, otherwise it possible here... we have everything: there is bear and we have everything.

21.2 Даже вплоть уой уәнгә , зәгъун әнгъезуй , 'ма берәгъ дәр
 уой уәнгә зәгъ -ун әнгъез -уй ма берәгъ дәр
 уой₃ уәнгә зәгъ -ун₂ әнгъез -уй ма₂ берәгъ дәр
 he,she.GEN up.to say INF may PRS.3SG that wolf FOC
 е , (невнятно) шакал ес , ну а их можно уничтожить 'ма уничтожаем .
 е ес ну а ма
 ес₁ ес₁ ма₂
 EXT EXT and

And even, we can say, that there are wolves, jackals, and it is allowed to kill them and we kill.

21.3 Гьеуотә .
 гье уотә
 гье уотә
 so so

So it is.

22 А : А это самое , дзибидары есть ?
 а а

A: And, well, are there dzibidars?

23 М : Не-а , такое нет .
 М

M: No, there is no such thing.

24 А : А раньше были ?
а а

A: Were they here before?

25 М : Нæ-æ .
М Нæ - æ

M: No.

26 А : А кто тут вообще водится ?
а а вообще

A: What lives here anyway?

27 М : Олени были когда-то .
М

M: There were deer.

28.1 М : 'Ма Марухский перевал Карачаево-Черкесски
М ма Марухский перевал Карачаево Черкесск -и
ма₃ Марухский перевал Карачаево Черкесск -и₂
more Marukhsy mountain pass Karachaevo Cherkess INESS

æвдистонцæ киномаэ .

æвдист -онцæ кино -мæ

æвдист₂ -онцæ кино -мæ

demonstrate,show PST.TR.3PL cinema ALL

M: They showed this Marukh pass in Karachay-Cherkessia in a film.

28.2 Ну , киноой разæй , раздæр ... нур аллихузон
ну кино -й раз -æй раз -дæр нур аллихузон
кино -и₁ раз -æй раз -дæр₂ нур аллихузон
cinema GEN in front of ABL in front of COMPAR now different, various
кинотаэ æвдесунцæ , уæдта мæнæ перевозной адтаёй ,
кино -т -æ æвдес -унцæ уæдта мæнæ адтаёй
кино -т -æ₁ æвдес -унцæ уæдта₁ мæнæ адтаёй
cinema PL NOM demonstrate,show PRS.3PL after there,that.is be.PST.3SG

амæ мæнæ фарсбæл æвдесунцæ , уæхæн .
мæнæ фарс -бæл æвдес -унцæ уæхæн
мæнæ фарс₂ -бæл æвдес -унцæ уæхæн
there,that.is wall SUPER demonstrate,show PRS.3PL such

Well, cinema earlier... now they show different films, but then it was brought, which they showed on the wall.

28.3 Бæхбæл ластонцæ .
бæх -бæл ласт -онцæ
бæх -бæл ласт -онцæ
horse SUPER carry PST.TR.3PL

They brought it by horse.

28.4 'Ма гъеуæд уоми , еци гъуддаги рæсугъд хуæнхтæ
ма гъе уæд уоми еци гъуддаг -и рæсугъд хуæнх -т -æ
ма₂ гъе уæд₁ уоми еци гъуддаг -и₁ рæсугъд хонх -т -æ₁
and so then there that.DEM affair,event GEN beautiful mountain PL NOM
'нцæ , спокойно ... 'ма гъеуæхæн дессæгтæ си
'нцæ ма гъе уæхæн дессæг -т -æ си
æнцæ ма₂ гъе уæхæн дессаг -т -æ₁ си₂
be.PRS.3PL and so such wonder PL NOM 3SG.ENCL.INESS

адтæй , 'ма син комсомолтæ , они против советской власти
 адтæй ма син комсомол -т -æ
 адтæй ма₂ син комсомол -т -æ₁
 be.PST.3SG and 3PL.ENCL.DAT komsomol PL NOM

были , комсомолтæ , 'ма сæ их ... ниссæ
 комсомол -т -æ ма сæ нис- сæ
 комсомол -т -æ₁ ма₂ сæ₃ ни- сæ₃
 komsomol PL NOM and 3PL.ENCL.GEN PREF 3PL.ENCL.GEN

ахæстонцæ уæлæ перевалбæл , 'ма сæ , вот ,
 ахæст -онцæ уæлæ перевал -бæл ма сæ вот
 ахæст₂ -онцæ уæлæ перевал -бæл ма₂ сæ₃
 catch,arrest PST.TR.3PL there mountain pass SUPER and 3PL.ENCL.GEN

ямæмæ калдтонцæ
 ям -æмæ калд -т -онцæ
 ям -мæ калд -т -онцæ
 hole ALL pour TR PST.TR.3PL

And they showed these mountains, very beautiful, peaceful... and there were such things, there were Komsomols, they were against the Soviet power, Komsomols. As they were caught and thrown into a pit.

29.1 'Ма сæ мæнæ Хрущев фæстаг ку адтæй , уæдта
 ма сæ мæнæ Хрущев фæстаг ку адтæй уæдта
 ма₂ сæ₃ мæнæ Хрущев фæстаг ку адтæй уæдта₁
 and 3PL.ENCL.GEN there,that.is Khrushchev last when be.PST.3SG after

син памятник кодтонцæ , 'ма ... живой нæ адтæнцæ ,
 син памятник код -т -онцæ ма нæ адтæнцæ
 син памятник код -т -онцæ ма₂ нæ₂ адтæнцæ
 3PL.ENCL.DAT monument do TR PST.TR.3PL and NEG be.PST.3PL

фал , вот , æз куд дæн , гъеуотемæй холодильникки куд
 фал вот æз куд дæн гъе уотемæй холодильникк -и куд
 фал æз куд дæн гъе уотемæй холодильникк -и₂ куд
 however I how be.PRS.1SG so in.this.way fridge INESS how

уа , гъеуотемæй сæ исистонцæ , даже вот
 уа гъе уотемæй сæ исист -онцæ вот
 уа гъе уотемæй сæ₃ исист -онцæ
 be.SUBJ.3SG so in.this.way 3PL.ENCL.GEN stand.up,raise,revolt PST.TR.3PL

, сæ комсомольский билеттитæ дæр сæ дзиппити
 сæ билетт -ит -æ дæр сæ дзипп -ит -и
 сæ₂ билетт -т -æ₁ дæр сæ₂ дзипп -т -и₂
 POSS.3PL card PL NOM FOC POSS.3PL pocket PL INESS

адтæнцæ , гъеуотемæйти ... берæ фæсевæд
 адтæнцæ гъе уотемæй -т -и берæ фæсевæд
 адтæнцæ гъе уотемæй -т -и₁ берæ фæсевæд
 be.PST.3PL so in.this.way PL GEN many young.people

And so, in Khrushchev times, they erected a monument to them and as if they were alive, as in a refrigerator, as they were taken out, even their Komsomol membership cards still remained in their pockets, so that is... there were many young men.

29.2 'Ма син гъеуоми искодтонцæ памятник
 ма син гъе уоми ис- код -т -онцæ памятник
 ма₂ син гъе уоми ис- код -т -онцæ памятник
 and 3PL.ENCL.DAT so there PREF do TR PST.TR.3PL monument

And there they erected a monument to them.

30	Марухский	перевал	...	я	...	æз	æй	,	гъудима'й	кæнун
	Марухский	перевал				æз	æй		гъуди	ма'й кæн -ун
	Марухский	перевал				æз	æй ₁		гъуди	кæн -ун ₃
	Marukhsy	mountain pass				I	be.PRS.3SG		thought	do PRS.1SG
	гъеууоми	син		памятник	,	уæдта	киной		берæ	... мæнæ
	гъе ууоми	син		памятник		уæдта	кино -й		берæ	мæнæ
	гъе уоми	син		памятник		уæдта ₁	кино -и ₂		берæ	мæнæ
	so there	3PL.ENCL.DAT		monument		after	cinema INESS		many	there,that.is
	журнал	раги		куд æвдестонцæ		...	нур		мæнæ	æнæуой
	журнал	раги		куд æвдест		-онцæ	нур		мæнæ	æнæуой
	журнал	раги		куд æвдист ₂		-онцæ	нур		мæнæ	æнæуой
	journal	long ago		how demonstrate,show		PST.TR.3PL	now		there,that.is	just
	киноти			телевизæрти		нæ	фал		гъеууоми	'й
	кино -т -и			телевизæр -т -и		нæ	фал		гъе ууоми	'й
	кино -т -и ₂			телевизор -т -и ₂		нæ ₂	фал		гъе уоми	æй ₁
	cinema PL INESS			tv.set PL INESS		NEG	however		so there	be.PRS.3SG
	æвдистонцæ			'ма 'й		ку	фæууининæ		еу	
	æвдист		-онцæ	ма 'й		ку	фæу- уин -инæ		еу	
	æвдист ₂		-онцæ	ма ₂ æй ₁		ку	фæ- уин ₂ -инæ		еу ₃	
	demonstrate,show		PST.TR.3PL	and		be.PRS.3SG	when		PREF see	OPT.1SG ITER
	æртæ			цуппар анзей		фæсте дæр	уæддæр		мæ	
	æрт -æ			цуппар анз -ей		фæсте дæр	уæддæр		мæ	
	æрт -æ ₁			цуппар анз -ей		фæсте дæр	уæддæр		мæ ₁	
	three NOM			four year GEN.PRN		behind FOC	nevertheless		1SG.ENCL.GEN	
	зæрди		æрæфтуйидæ			зæгъун	на		интерес дæр	ма
	зæрд -и		æр- æфтуй -идæ			зæгъ -ун	на		дæр	ма
	зæрд -и ₁		æр- æфтуй -идæ			зæгъ -ун ₂			дæр	ма ₃
	heart GEN		PREF reach OPT.3SG			say INF			FOC	more
	Marukh pass...		I...			I remember			there was a monument to them	
	magazine...		now in common films,			not on TV but...			there they showed	
	remembered it all again		for interest.						and even when I saw it 3-4 years later	
	remembered it all again		for interest.						I	
31.1	Цард	...	æз	цитæ		фæууидтон			уони	еугураей
	цард		æз	ци -т -æ		фæу- уид -т -он			уони	еу гур -æй
	цард ₁		æз	ци -т -æ ₁		фæ- уид -т -он ₁			уони ₂	еу ₂ гур -æй
	life		I	what PL NOM		PREF see TR PST.TR.1SG			they.GEN	one crowd ABL
	ку		дзорон			уæд	етæ		мелочътæ	'нцæ ...
	ку		дзор -он			уæд	етæ		мелочъ -т -æ	'нцæ
	ку		дзор -он ₂			уæд ₁	етæ		мелочъ -т -æ ₁	æнцæ
	when speak		SUBJ.1SG			then	they,those		nothing PL NOM	be.PRS.3PL
	мелочътæ		нæ	æнцæ		фал	берæ		цидæр	дессæгтæ
	мелочъ -т -æ		нæ	æнцæ		фал	берæ		цидæр	дессæг -т -æ
	мелочъ -т -æ ₁		нæ ₂	æнцæ		фал	берæ		цидæр	дессæг -т -æ ₁
	nothing PL NOM		NEG	be.PRS.3PL		however	many		something wonder	PL NOM
	æнцæ		'ма	...	Ами	берæ	лæгтæ		уалæ	гъеууордиги
	æнцæ		ма		ами	берæ	лæг -т -æ		уалæ	гъе ууордиг -и
	æнцæ		ма ₂		ами	берæ	лæг -т -æ ₁		уалæ	гъе уордæг -и ₂
	be.PRS.3PL		and		here	many	man PL NOM		up.there	so there INESS

If the state needs anything, we'll help too.

32.3 Гъенур , уæлæ уордæмæ гъудæй гуманитарный помощь ,
 гъе нур уæлæ уордæ -мæ гъуд -æй
 гъе нур уæлæ уордæг -мæ гъуд -æй
 so now there there ALL be necessary PST.INTR.3SG

уæдта ма мæнæ гъæутæй дæр гъеуотæ ... ке
 уæдта ма мæнæ гъæу -т -æй дæр гъе уотæ ке
 уæдта₁ ма₂ мæнæ гъæу -т -æй дæр гъе уотæ ке₂
 after and there,that.is village PL ABL FOC so so who.GEN, what.GEN

бон куд адтæй гъеуотæ , æ пенси дæр
 бон куд адтæй гъе уотæ æ пенси дæр
 бон₃ куд адтæй гъе уотæ æ₂ пенси дæр
 possibility how be.PST.3SG so so POSS.3SG pension FOC

рарвистонцæ – æгъдау искæнунмæ гæсгæ кæрæдземæн ,
 ра- рвист -онцæ æгъдау ис- кæн -ун -мæ гæсгæ кæрæдземæн
 ра- æрвист₁ -онцæ æгъдау ис- кæн -ун₂ -мæ гæсгæ кæрæдземæн
 PREF send PST.TR.3PL decency PREF do INF ALL according.to RCP.DAT

е хуарз æй .
 е хуарз æй
 е₁ хуарз æй₁
 this good be.PRS.3SG

For example, over there they needed humanitarian aid and other villages too... as best as they could, they even sent them pensions – helping each other is good.

33.1 'Ма уæ цæрæн бон берæ , еухатт ма уин
 ма уæ цæр -æн бон берæ еу хатт ма уин
 ма₂ уæ₁ цæр -æн₃ бон₂ берæ еу₂ хатт₁ ма₃ уин₁
 and 2PL.ENCL.GEN live NMLZ day many one time more 2PL.ENCL.DAT

арфæ кæнун !
 арф -æ кæн -ун
 арф -æ₁ кæн -ун₃
 blessing, greetings NOM do PRS.1SG

And may the God grant you a long life, I'd like to thank you once again!

33.2 Ниффинсетæ хуарз хабæртгæ , 'ма сæ пусть ,
 ниф- финс -етæ хуарз хабæр -тт -æ ма сæ
 ни- финс -етæ хуарз хабар -т -æ₁ ма₂ сæ₃
 PREF write PRS.2PL good event,affair PL NOM and 3PL.ENCL.GEN

зонæд Уæрæсе .
 зон -æд Уæрæсе
 зон -æд Уæрæсе
 know IMP.3SG Russia

Write all the good things, and may all Russia know it all.

33.3 Мæнæ мах хузæн къум , мæнæ кæми цæрæн .
 мæнæ мах хузæн къум мæнæ кæми цæр -æн
 мæнæ мах хузæн къум мæнæ кæми цæр -æн₂
 there,that.is we.GEN alike dwelling place there,that.is where live PRS.1PL

This our little corner where we live.

33.4 Теперь вы первый раз здесь , тут так ?
 раз

Now this is the first time you are here, how is it?

33.5 'Ма , вот , это объяснишь в Москве , вот где жили раньше .
 ма вот
 ма₂
 and

And, well, you will explain this in Moscow, that's where they lived before.

33.6 Мы не знаем , это , может , 1000 лет тому назад .
 не лет

33.7 Вот это кто построил даже не знаем , вот ... маенæ внизу новые ... ремонт
 вот не вот маенæ
 маенæ
 there,that.is

сделали , маенæ уæртæ уиндзинайтæ , сюда не видно , вот здесь ... и
 маенæ уæртæ уин -дзинайтæ не вот и
 маенæ уæртæ уин₂ -дзинайтæ
 there,that.is there (close) see FUT.2PL

сейчас еще делают .

Who built this we don't even know, there... down there there are new... they have repaired, you will see later, it's not seen from here, over here... and they are still doing.

33.8 С этого ... Наняли с Дагестана ребят , 'ма они ремонт делают .
 ма
 ма₂
 and

From this... They hired young men from Dagestan and they are doing repairs.

34 Ю : Дигоронау , дигоронау .
 дигорон -ау дигорон -ау
 дигорон -ау дигорон -ау
 digor EQU digor EQU

Ju: In Digor.

35.1 М : 'Ма гъеууони дæр сефетæ , фæссæмæ кæсетæ .
 М ма гъе ууони дæр фæссæ -мæ кæс -етæ
 ма₂ гъе уони₂ дæр -мæ кæс₂ -тæ₂
 and so they.GEN FOC ALL look IMP.2PL

M: And look at this too.

35.2 'Ма сæ архиви финсун гъæуй , æндæр
 ма сæ архив -и финс -ун гъæ -уй æндæр
 ма₂ сæ₃ архив -и₂ финс -ун₂ гъæ -уй æндæр
 and 3PL.ENCL.GEN archive INESS write INF be necessary PRS.3SG other
 ба ... уæлæ еци мæсугтæ еугурдæр зонунцæ , ка
 ба уæлæ еци мæсуг -т -æ еугур -дæр зон -унцæ ка
 ба уæлæ еци мæсуг -т -æ₁ еугур -дæр₃ зон -унцæ ка
 CONTR there that.DEM tower PL NOM all FOC know,can PRS.3PL who
 сæ искодта е бæрæг нæй
 сæ ис- код -т -а е бæрæг нæй
 сæ₃ ис- код -т -а₁ е₁ бæрæг нæй
 3PL.ENCL.GEN PREF do TR PST.TR.3SG this known be.PRS.3SG.NEG

And this needs to be recorded in archive or... everyone knows these towers, it's not know who built them.

35.3 Ну , адæм ба уотæ дзорунцæ мах фамили адтæй ,
 ну адæм ба уотæ дзор -унцæ мах фамили адтæй
 адæм ба уотæ дзор -унцæ мах фамили адтæй
 people CONTR so speak PRS.3PL we.GEN surname be.PST.3SG

зæгъгæ , но никто это не знает .

зæгъ -гæ не

зæгъ -гæ

say CONV

And well, people say, our family built them but nobody knows this.

35.4 Ду уой зæгъай половина (невнятно) маенæ ами
 ду уой зæгъ -ай маенæ ами
 ду уой₃ зæгъ -ай маенæ ами
 you.SG he,she.GEN say SUBJ.2SG there,that.is here

ба ... уалæ скъолæ ку исцæуайтæ , уоми

ба уалæ с- къол -æ ку ис- цæу -айтæ уоми

ба уалæ ис- къол -æ₁ ку ис- цæ -айтæ уоми

CONTR up.there when PREF go SUBJ.2PL there

фæуиндзинайтæ два мæсуга .

фæ- уин -дзинайтæ мæсуг -а

фæ- уин₂ -дзинайтæ мæсуг

PREF see FUT.2PL tower

You tell me a half (inaudible) and here... when you pass the school you will see two towers.

36.1 Мæсуг кай , маенæ бунккаг , нур дæмæ нæ
 мæсуг ка й маенæ бунккаг нур дæмæ нæ
 мæсуг ке₃ æй₁ маенæ бунккаг нур дæмæ нæ₂
 tower that be.PRS.3SG there,that.is low now 2SG.ENCL.ALL NEG

зиннуй .

зинн -уй

зинн -уй

appear PRS.3SG

The lower tower, it is not seen now.

36.2 Уордигæй дæлæ гъæуи хед кай , маенæ аци
 уордиг -æй дæлæ гъæу -и хед ка й маенæ аци
 уордæг -æй далæ гъæу -и₁ хед ке₃ æй₁ маенæ аци
 there ABL down.over.there village GEN bridge that be.PRS.3SG there,that.is this

хед нæ , фал дæлæ дæллаг хед , гъеуой уæнгæ

хед нæ фал дæлæ дæллаг хед гъе уой уæнгæ

хед нæ₂ фал далæ дæллаг хед гъе уой₃ уæнгæ

bridge NEG however down.over.there lower bridge so he,she.GEN up.to

ба маенæ ами ес мæрдтæ ивард .

ба маенæ ами ес мæрд -т -æ ивард

ба маенæ ами ес₁ мæрд -т -æ₁ æвард

CONTR there,that.is here EXT die.PART.PST PL NOM put,place

And starting from there up to the bridge, not this bridge but that lower bridge, so up to that bridge there are burial places.

36.3 Мæнæ дин æй ами байамондзæнæн .
 мæнæ дин æй ами бай- амон -дзæнæн
 мæнæ дин₁ æй₁ ами ба- амон -дзæнæн
 there,that.is 2SG.ENCL.DAT be.PRS.3SG here PREF show FUT.1SG

I will show you here.

36.4 Уæртæ берæ , мæнæ ами ивæрд æнцæ , раги
 уæртæ берæ мæнæ ами ивæрд æнцæ раги
 уæртæ берæ мæнæ ами æвæрд æнцæ раги
 there (close) many there,that.is here put,place.PART.PST be.PRS.3PL long ago

куд ивардтонцæ – мæнæ къæйдорæй .
 куд ивард -т -онцæ мæнæ къæй дор -æй
 куд æвард -т -онцæ мæнæ къæй дор -æй
 how put,place TR PST.TR.3PL there,that.is stone plate stone ABL
 There, many, as they used to bury before, from special flat stone.

36.5 Нур неке ... кирпичный нæ адтæй , фалæ уæхæн дор .
 нур неке нæ адтæй фалæ уæхæн дор
 нур неке нæ₂ адтæй фæлæ уæхæн дор
 now nobody.NOM NEG be.PST.3SG but such stone

Now nobody already... not bricks but this kind of stone.

37.1 Сæ бон нæ адтæй хуæздæр ести , 'ма
 сæ бон нæ адтæй хуæз -дæр ести ма
 сæ₂ бон₃ нæ₂ адтæй хуарз -дæр₂ ести ма₂
 POSS.3PL possibility NEG be.PST.3SG good COMPAR something but

ибæл сæрæй плиткæ , 'ма ибæл зæнхæ
 ибæл сæр -æй плитк -æ ма ибæл зæнх -æ
 ибæл сæр -æй плитк -æ₁ ма₂ ибæл зæнх -æ₁
 3SG.ENCL.SUPER roof ABL tile NOM and 3SG.ENCL.SUPER earth NOM

никкалиуонцæ , уой неке зонуй .
 ник- кал -иуонцæ уой неке зон -уй
 ни- кал -ионцæ уой₃ неке зон -уй
 PREF pour OPT.3PL he,she.GEN nobody.NOM know,can PRS.3SG

They could not afford anything better and tiles on top and covered with soil, nobody knows that.

37.2 1000 лет прошел , 500 прошел , сæдæ рацудæй
 лет сæд -æ ра- цуд -æй
 сæд -æ₁ ра- цуд₁ -æй
 hundred NOM PREF go PST.INTR.3SG

некей æй зонуй .
 неке й æй зон -уй
 неке æй₂ æй₂ зон -уй
 nobody.NOM 3SG.ENCL.GEN 3SG.ENCL.GEN know,can PRS.3SG

1000 years have passed, for 500 years nobody knows it.

37.3 Фалæ нæ дæллæй ку истардтонцæ
 фалæ нæ дæлл -æй ку ис- тардт -онцæ
 фæлæ нæ₃ дæл₂ -æй ку ис- тардт -онцæ
 but 1PL.ENCL.GEN down,bottom ABL when PREF drive PST.TR.3PL

Алантæ , Алан , мах ку
 Алан -т -и Алан мах ку
 алан -т -и₁ алан мах ку
 Alan(ancient.Ossetian) PL GEN Alan(ancient.Ossetian) we.GEN when

истардтонцæ Ростовæй гъеуæд издах гæнгæ , 'ма уæдта
 ис- тардт -онцæ Ростов -æй гъе уæд гæн -гæ ма уæдта
 ис- тардт -онцæ Ростов -æй гъе уæд₁ кæн -гæ ма₂ уæдта₁
 PREF drive PST.TR.3PL Rostov ABL so then do CONV and after

мәнаә	хуәнхтәмә	цъәскити	,	гъеуотә	'ма	гъеуәдта	...	уже
мәнаә	хуәнх -т -әмә	цъәск -ит -и		гъе уотә	ма	гъе уәдта		уже
мәнаә	хонх -т -мә	цъәск -т -и ₂		гъе уотә	ма ₂	гъе уәдта ₁		
there,that.is	mountain PL ALL	gorge PL INESS		so so	and	so after		

200-300 лет дәр	әвәдзи	цәуй	,	уәдта	сәдә	анзи	дәр
лет дәр	әвәдзи	цәу -й		уәдта	сәд -ә	анз -и	дәр
дәр	әвәдзи	цә -уй		уәдта ₁	сәд -ә ₁	анз -и ₁	дәр
FOC	obvious	go PRS.3SG		after	hundred NOM	year GEN	FOC

фәууәд	,	уәддәр	...	неке	сә
фәу- у -әд		уәддәр		неке	сә
фә- у -әд		уәддәр		неке	сә ₃
PREF be IMP.3SG		nevertheless		nobody.NOM	3PL.ENCL.GEN

ниффинста	,	'ма	толком	никто	не	знает	.
ниф- финст -а		ма			не		
ни- финст ₁ -а ₁		ма ₂					
PREF write PST.TR.3SG		and					

But when we retreated, the Alans (literally: when we were driven from Rostov), we settled in the mountain gorges, and then... 200-300 years have passed since then, and even if 100... nobody has recorded it and nobody knows well.

38.1 Фал	нур	ба	финсетә	,	'ма	е	ба	исзайонцә
фал	нур	ба	финс -етә		ма	е	ба	ис- зай -онцә
фал	нур	ба	финс -тә ₂		ма ₂	е ₁	ба	ис- зай -онцә
however	now	CONTR	write IMP.2PL		and	this	CONTR	PREF stay PST.TR.3PL

архиви	.
архив -и	
архив -и ₂	
archive INESS	

And now you record it so that it remained in archive.

38.2 Ами	ду	кәд	адтә	?
ами	ду	кәд	адтә	
ами	ду	кәд	адтә	
here	you.SG	when	be.PST.2SG	

When were you here?

38.3 Дәхе	дәр	си	ниффинсә	.
дәхе	дәр	си	ниф- финс -ә	
дәхе ₂	дәр	си ₂	ни- финс -ә ₂	
2SG.REFL.GEN	FOC	3SG.ENCL.INESS	PREF write IMP.2SG	

Record yourself too.

38.4 Ке	фәуидтай	,	ци	фәуидтай	,
ке	фә- уид -т -ай		ци	фә- уид -т -ай	
ке ₂	фә- уид -т -ай		ци	фә- уид -т -ай	
who.GEN, what.GEN	PREF see TR PST.TR.2SG		what	PREF see TR PST.TR.2SG	

уотә	нә	кәнтә	?
уотә	нә	кән -т -ә	
уотә	нә ₂	кән -т -ә ₃	
so	NEG	do PL IMPERS	

Whom you saw, what you saw, don't you do it like that?

38.5 Делаете так или нет ?

Do you do it or not?

38.6 Гъо !

гъо

гъо

yes

Yes!

38.7 'Ма дзæбæх уотæ !

ма дзæбæх уотæ

ма₂ дзæбæх уотæ

and good so

Be healthy!

38.8 Байархастæ

бай- арха

-етæ

давай

давай

исцотæ

ис-

цо

-тæ

'ма

ма

ба- архай

-тæ₂

ис-

цо

-тæ₂

ма₂

PREF act,try,endeavour IMP.2PL

PREF go.IMP.2SG IMP.2PL and

фæууинетæ

уæлæ

,

уæ

зæрдæмæ

ци

бацæуа

фæу-

уин -етæ

уæлæ

уæ

зæрд -мæ

ци

ба-

цæу -а

фæ-

уин₂ -тæ₂

уæлæ

уæ₁

зæрд -мæ

ци

ба-

цæ -а₂

PREF see IMP.2PL

there

2PL.ENCL.GEN

heart ALL

what

PREF go

SUBJ.3SG

'ма сæ

исесетæ

хузæ

ма сæ

ис-

ес

-етæ

хуз -æ

ма₂ сæ₃

ис-

ес₂

-тæ₂

хуз -æ₁

and 3PL.ENCL.GEN

PREF take

IMP.2PL

look NOM

Try and go and see, take a picture of what you like.

38.9 Может ма уæбæл

еске

рамбæлдзæй

лæг дæр

ма

уæбæл

еске

ра-

мбæл

-дзæй

лæг

дæр

ма₃

уæбæл

еске

ра-

æмбæл

лæг

дæр

more

2PL.ENCL.SUPER

someone's/someone

PREF meet

man

FOC

'ма уин

е

дæр

ести

хабæртгæ

ракæндзæй

ма уин

е

дæр

ести

хабæр

-тт -æ

ра-

кæн -дзæй

ма₂ уин₁

е₁

дæр

ести

хабар

-т -æ₁

ра-

кæн

and 2PL.ENCL.DAT

he,she

FOC

something

event,affair

PL

NOM

PREF do

May be you will meet someone who will tell you something more.

39.1 Уоми дæр еу минкый лæг ес

,

некæд

некæми

адтæй

е

уоми дæр

еу

минкый

лæг

ес

не-

кæд

не

кæми

адтæй

е

уоми дæр

еу₂

минкый

лæг

ес₁

не-

кæд

не₂

кæми

адтæй

е₁

there FOC

one

little

man

EXT

NEG

when

NEG

where

be.PST.3SG he,she

дæр уæлдай

,

'ма

уин

е

дæр

еститæ

дзордзæй

дæр уæлдай

ма

уин

е

дæр

ести

-т

-æ

дзор

-дзæй

дæр уæлдай

ма₂

уин₁

е₁

дæр

ести

-т

-æ₁

дзор

FOC particular

and

2PL.ENCL.DAT

he,she

FOC

something

PL

NOM

speak

There is a short man, he has never been anywhere too. And he will tell you something too.

39.2 Уалæ уоми цæруй

,

буйнаг

ходæ

ибæл

уодзæнæй

уалæ

уоми

цæр

-уй

буйнаг

ход

-æ

ибæл

уодзæнæй

уалæ

уоми

цæр

-уй

буйнаг

ход

-æ₁

ибæл

уодзæнæй

up.there

there

live

PRS.3SG

felt

laugh

NOM

3SG.ENCL.SUPER

be.FUT.3SG

Володи цидæр

хуннуй

,

мæнæ

кæронккаг

Володи цидæр

хунн

-уй

мæнæ

кæрон

-ккаг

Володи цидæр

хунн

-уй

мæнæ

кæрон

-аг

Volodya something

be.called

PRS.3SG

there,that.is

outskirts

SUF

Over there he lives, he will be wearing a felt hat, Volodya something is his name, there on the fringe.

39.3 Уæлæ сауæнг , уæлæ сауæнгæ кæронмæ исцæудзинайтæ .
уæлæ сауæнг уæлæ сауæнгæ кæрон -мæ ис- цæу -дзинайтæ
уæлæ сауæнгæ уæлæ сауæнгæ кæрон -мæ ис- цæ -дзинайтæ
there even there even outskirts ALL PREF go FUT.2PL

Right there to the end you go.